

مهرگان یا جشن مهر یکی از بزرگترین جشن‌های ایران است که در ماه مهر برگزار می‌شود. «مهرگان» پس از نوروز بزرگترین جشن ایرانیان باستان بوده است.

این جشن در روزهای آغازین فصل پاییز برگزار می‌شود. این جشن در مهر روز آغاز می‌شود و شش روز به درازا می‌انجامد. در زمان ساسانیان بر این باور بودند که اهوره مزدا یاقوت را در روز نوروز و زبرجد را در روز مهرگان آفریده است و از دیر باز ایرانیان بر این باور بودند که در این روز کاوه آهنگر علیه ضحاک به پاخواست و فریدون بر اثری دهاک (ضحاک) غلبه کرد.

مهرگان نیز همانند نوروز با آیین یگانه و آداب و رسوم ویژه برگزار می‌شود. مهر یا میترا در زبان فارسی به معنای «فروغ، روشنایی، دوستی، پیوستگی، پیوند و محبت» است و ضد دروغ، دروغ‌گویی، پیمان‌شکنی و نامهربانی کردن است. فلسفه جشن مهرگان سپاسگزاری از خداوند به خاطر نعمت‌هایی است که به انسان ارزانی داشته و استوار کردن دوستی‌ها و مهرورزی میان انسانهاست.

دلیل برگزاری جشن مهرگان در آغاز مهرماه و اصولن نامگذاری نخستین ماه فصل پاییز به نام مهر، در این است که در دوره‌هایی از دوران باستان و از جمله در عصر هخامنشی، آغاز پاییز، آغاز سال نو بوده است و از همین روی نخستین ماه سال را به نام مهر منسوب کرده‌اند.

میز «مهرگان» در جشن مهرگان ایرانیان هلند، ۲۰۱۱